

UNIVERZITET CRNE GORE
Filološki fakultet
Broj: 01-2565
Nikšić 19.10.2022.

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 35 Pravila doktorskih studija, Vijeće Filološkog fakulteta je na CLXVI sjednici, održanoj 19. 10. 2022. godine donijelo,

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidatkinje **mr Bese Jerliu**.
2. Prihvata se kao podobna za izradu doktorska teza pod nazivom „**Teaching the literature of New York in the university studies of English as a Foreign Language and its impact on the development of reading skills**“ i kandidatkinja mr Besa Jerliu.
3. Prijedlog dostaviti Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore na dalji postupak.

OBRAZLOŽENJE

Vijeće Filološkog fakulteta je na CLXVI sjednici, održanoj 19. 10. 2022. godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze „**Teaching the literature of New York in the university studies of English as a Foreign Language and its impact on the development of reading skills**“ i kandidatkinje mr Bese Jerliu.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

 DEKAN
Igor Lakić
Prof. dr Igor Lakić

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Besa Jerliu
Fakultet	Filološki fakultet Nikšić
Studijski program	Engleski jezik i književnost
Broj indeksa	1/2020
Podaci o magistarskom radu	2015 – 2017 Master Degree of English Language Teaching (9.3 prosječna ocjena), (South East European University, Tetovo, Makedonija)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Nastava njujorške književnosti na studijama engleskog kao stranog jezika i njen uticaj na razvoj vještine čitanja
Na engleskom jeziku	Teaching the literature of New York in the university studies of English as a Foreign Language and its impact on the development of reading skills
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	20. 10. 2021. godine
Naučna oblast doktorske disertacije	Nauka o književnosti i metodika nastave jezika i književnosti
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet, Nikšić	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
<p>Kandidatkinja mr Besa Jerliu predstavila je polazna istraživanja koja su rezultat njenog izučavanja na temu „Teaching the literature of New York in the university studies of English as a Foreign Language and its impact on the development of reading skills“. Odbrana polaznih istraživanja ove kandidatkinje održana je 18.01.2022. godine, u 13.30h, u Svečanoj sali Filološkog fakulteta, pred Komisijom u sastavu: prof. dr Marija Krivokapić, doc. dr Dušanka Popović (komentorka), doc. dr Saša Simović, doc. dr Marija Mijušković i prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević (mentorka). U izlaganju koje je trajalo 40 minuta, mr Jerliu je na pregledan i koncizan način predstavila teorijsku i metodološku osnovu svoga istraživanja. Kandidatkinja je predstavila i početne rezultate svoga istraživanja na pomenutoj doktorskoj disertaciji. Nakon što je</p>	

kandidatkinja zaključila svoje izlaganje, članice Komisije postavile su pitanja i iznijele sugestije koje se odnose na dalji rad kandidatkinje mr Bese Jerliu.

Tekst polaznih istraživanja kandidatkinja je sedam dana prije datuma odbrane dostavila članicama Komisije. Tekst polaznih istraživanja broji 53 strane a prate ga reference (ukupno 85).

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Kandidatkinja Mr Besa Jerliu se bavi interdisciplinarnim ispitivanjem i sagledavanjem uzročno-posljedičnog uticaja proučavanja njujorške književnosti na studijama engleskog kao stranog jezika i njen uticaj na razvoj vještine čitanja. Ovaj odabir teme u fokus stavlja istraživanje moguće međuzavisnosti, potencijalnog obogaćivanja metodičkih pristupa u nastavi jezika korišćenjem i / ili upućivanjem studenata na izučavanje književnih sadržaja. Dobrobiti za studije filologije su ovim pristupom višestruki i međupovezani, te predstavljaju dubokosežni uvid u načine formiranja holističkog sagledavanja filoloških studija. Oni se istovremeno odnose na sadržaj i usavršavanje pristupa nastavi književnosti, na posebnom polju one nastale u ovome gradu, zatim usavršavaju jednu od četiri najvažnijih jezičkih veština, što je čitanje u ovome slučaju. Studenti ovim pristupom stiču konkretan uvid o direktnoj uslovljenosti naizgled raznorodnih filoloških oblasti i osposobljavaju se da ne samo bolje shvate smisao kompletnog kurikuluma, već i da u svojoj budućoj profesionalnoj praksi dalje primijene sveobuhvatni pristup u inherentnoj logici u korišćenju materijala za učenje.

Kandidatkinja je tokom izlaganja pokazala izuzetno dobro razumijevanje i poznavanje obije oblasti, iako je njeno izlaganje terminološki bilo bolje potkrijepljeno u onome dijelu koje se odnosi na metodiku nastave jezika i književnosti. Kandidatkinja je detaljno obrazložila potrebu intenzivnijeg korišćenja književnih sadržaja u nastavi jezika kojima je moguće osnažiti i jezičke kompetencije studenata. Pri tom je posebno naglasila dva aspekta ovoga predloga istraživanja, a to su fluidnost njujorške književnosti i specifičnost ovoga predavačkog pristupa. Termin fluidnost nerijetko je u upotrebi kada je u pitanju anglo-američka književnost, iako se ovaj termin koristi i u kontekstu drugih književnosti. Njime se želi naglasiti nemogućnost jasnog određivanja granica kada su, na primjer, žanrovske odrednice u pitanju: kako se pomjeraju granice priče i kako ta priča može prerasti u kraći roman (primjer Edgara Alana Poa); ili hronološke, u smislu nemogućnosti

svođenja poetika nekih književnica i književnika (Walt Whitman, Emily Dickinson, Herman Melville) na ono što su opšteprihvaćene karakteristike pisanja u vrijeme kada su stvarali. Savremena nastava podrazumijeva svjesnu upotrebu ovog metodičkog pristupa koji podrazumijeva učenje jezika kroz primjere iz književnosti, sa pretpostavkom značajnih pozitivnih rezultata.

Uz detaljna pojašnjenja, kandidatkinja je zaključila kako je uvođenje dodatnih književnih sadržaja na studije engleskog kao stranog jezika i njihov uticaj na razvoj vještine čitanja zahtjevan, ali i veoma izazovan i kako je potrebno temeljno preispitati sva postojeća metodička rješenja kao i njihovu moguću inovaciju. Upravo je posljednji iskaz kandidatkinje poslužio kao dodatni osvrt za obrazloženje i odgovor na pitanje zašto smatra da je u tom kontekstu njujorška književnost pogodan korpus. Kandidatkinja je navela kako je do odabira ovoga književnog korpusa dovelo istraživanje o uticaju književnih sadržaja koji su nastajali na teritoriji ovoga grada na poboljšanje znanja studenata, što podrazumijeva susretanje sa jezikom koji karakterišu kompleksni lingvistički oblici i konvencije. Upravo je to razlog zašto ova književnost vjerno dočarava bogatstvo savremenog engleskog jezika koje budući filolog / filološkinja neminovno treba da umije da registruje, kategoriše i pravilno upotrijebi i prenese. Kroz književnu analizu otkriva se višeslojnost značenja teksta, a kroz jezičku, kroz analizu diskursa, osvještuje se metod kako se upotrebom određene leksike, gramatičkih, retoričkih struktura, postižu eksplicitna i implicitna značenja. Ovim se dokazuje osnovanost predložene teme. Upotreba određenog diskursa u književnom djelu i vještina čitanja – kako prepoznavanja jezičkih kategorija i formulacija, tako i čitanja u smislu prepoznavanja informacija koje tekst sadrži, dokazuje mnogostruku, duboku i dalekosežnu vrijednost ovoga novog pristupa analizi književnog djela i lingvističkom usavršavanju vještine čitanja. Iako su brojni književni sadržaji do sada korišteni u nastavi jezika, što je kandidatkinja obrazložila navođenjem brojnih sekundarnih izvora koje će u radu citirati i / ili parafrazirati, fluidnost književnosti koja je od osnivanja Njujorka stvarana, dodatni je izazov i zahtijeva upotrebu brojnih ideja, pristupa i tehnika kojima se radi na usavršavanju dva zadata cilja – radu na dubljem poznavanju kompleksnosti sadržaja i značenja književnog djela i razumijevanju svih nijansi lingvističkog izraza kojima se to postiže.

U pitanju je prvo istraživanje ovoga tipa na postjugoslovenskim prostorima tokom kojeg će, putem upitnika na kojem je u saradnji s mentorkom i komentorkom kandidatkinja dugo radila, mr Jerliu pružiti uvid o ovoj vrsti rada i sa studentima na nekim univerzitetima koji se nalaze van pomenutog geografskog okvira. Kandidatkinja je do odbrane polaznih istraživanja pažljivo izučila primarnu i sekundarnu literaturu koja se odnosi na pomenutu oblast, te je Komisija došla do zaključka da je predmet istraživanja u slučaju pomenute disertacije sasvim podoban.

B2. Cilj i hipoteze

Cilj ovoga istraživanja je da se utvrdi i dokaže pozitivna i adekvatna uloga proučavanja književnosti u svrhu usavršavanja jezičkih kompetencija, prije svih vještine čitanja, u populaciji studenata na akademskom nivou filoloških studija. Teorijski okvir istraživanja oslanja se na dvadeset djela u oblasti proučavanja književnosti i dvadeset i pet u metodičkom dijelu razmatranja koji sagledava razvoj jezičkih vještina. Istraživački korpus sačinjen je od deset književnih djela nastalih na tlu Njujorka u periodu od 19. do 21. vijeka, što ga čini savremenim i stoga u potpunosti podobnim za rad u nastavi na predmetu Savremeni engleski jezik.

Istraživačka pitanja koja će biti u fokusu pomenute doktorske disertacije su sljedeća:

1. Kako studenti percipiraju integraciju sadržaja njujorške književnosti u nastavi engleskog kao stranog jezika?
2. Na koje jezičke vještine i na koje načine, izučavanje književnosti, naročito njujorške, najviše utiče?
3. Koji se žanrovi njujorške književnosti mogu najbolje koristiti u cilju razvoja jezičkih, a naročito čitalačkih vještina, i zašto?

Hipoteze od kojih kandidatkinja polazi jesu sljedeće:

Osnovna hipoteza:

- Usvajanje jezičkih kompetencija moguće je poboljšati pristupom koji podrazumijeva proučavanje književnosti kroz lingvističku analizu tekstova.

Pomoćne hipoteze:

1. Upoznavanje studenata sa širim društveno-kulturnim kontekstom u kojima su odabrani sadržaji njujorške književnosti nastali dovodi do poboljšanja jezičkih, a naročito čitalačkih vještina kod studenata.
2. Studenti engleskog kao stranog jezika smatraju da inovativna nastava njujorške književnosti može poboljšati njihove jezičke, a naročito čitalačke vještine.
3. Svi žanrovi njujorške književnosti doprinose poboljšanju jezičkih, a naročito čitalačkih vještina studenata.

B3. Metode i plan istraživanja

Kandidatkinja će realizovati istraživanje kvantitativnog tipa, metodom ankete uz primjenu odgovarajućeg upitnika. Podatke dobijene kvantitativnom analizom potkrijepiće činjenicama pribavljenim istraživanjem kvalitativnog tipa, koje će realizovati metodom fokus grupnoga intervjua uz pomoć vodiča za diskusiju. Rezultati oba istraživanja omogućiće da se dođe do činjenica i podataka relevantnih za utvrđeni predmet i cilj istraživanja. Cilj pomenutih metoda je da se dobiju odgovori na sljedeća pitanja:

1. Zašto je važna nastava književnosti na studijama engleskog kao stranog jezika?
2. Koje se metode i tehnike koriste u podučavanju književnosti?
3. Zašto u nastavi jezika koristiti književne tekstove različitog žanrovskog iskaza: prozne, poetske i dramske? Koje su konkretne metode koje mogu pomoći pri dobijanju odgovora na ovo pitanje?
4. Zašto je važno u ovome kontekstu koristiti njujoršku književnost?

Istraživački korpus čine ankete sa studentima i profesorima engleskog jezika sa 11 iniverziteta iz regiona i šire (Univerzitet u Gdanjsku, Poljska, Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Banjoj Luci, Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet Crne Gore, Univerzitet Mediteran u Podgorici, Univerzitet Donja Gorica u Podgorici, Univerzitet u Vlora, Albanija, Univerzitet Aleksander Moisiu, Albanija).

Plan istraživanja:

1. Pripremna faza
 - Prikupljanje literature za izradu teorijskog okvira rada;
 - Utvrđivanje sadržaja rada;
 - Vođenje zabilješki o novim idejama i uvidima;
 - Inicijalni kontakti sa rukovodstvima i kolegama sa 11 pomenutih univerziteta.

Trajanje ove faze predviđeno je da bude pola godine.

2. Osnovna faza:
 - Sprovođenje samog istraživanja kroz rad sa kolegama i studentima;
 - Održavanje šest radionica u grupama od 30 studenata, a u trajanju od 90 minuta;
 - Anketiranje studenata i profesora kroz upitnike;

- Izvođenje zaključaka;
- Kreiranje baze podataka i njihova obrada radi donošenja zaključaka.

Vremenski period predviđen za ovu fazu je pola godine.

3. Završna faza:

- Dorada i modifikacija dotad pripremljenog materijala;
- Finalno uobličavanje rada;
- Prijavljivanje napisanog rada za odbranu.

Za ovu fazu predviđeno je pola godine.

U prvom dijelu istraživanja istraživačica će biti upućena na proučavanje dostupne referentne literature, a zatim je predviđena komunikacija sa ciljnim ustanovama i kolegama.

U osnovnoj fazi kandidatkinja će održati šest radionica kako bi u grupi od 30 studenata, kroz rad koji će trajati 90 minuta, izvela zaključke o načinu na koji studenti reaguju na ovu vrstu nastave.

Nakon uvodnog izlaganja kandidatkinje u kojem će predstaviti okvir istraživanja i pomenuti strategiju čitanja koju od učesnika i učesnica radionice očekuje, studenti će biti podijeljeni u nekoliko grupa i svaka od grupa će dobiti uzorak književnog teksta koji pripada jednom od tri pomenuta hronološka okvira njujorške književnosti. Pored pomenutih uzoraka za studente će biti pripremljen i upitnik u kome će biti postavljena pitanja koja će im omogućiti da preispitaju sopstveno čitalačko iskustvo književnoga teksta nastalog u geografskom kontekstu Njujorka sa jezičkim kompetencijama kojima su do toga trenutka u svome radu na filološkim studijama ovladali.

Pomenuti upitnik je podijeljen na tri dijela od kojih prvi dio ima fokus na preispitivanju dotadašnjih postignuća u kontekstu čitalačkih kompetencija. Potom se preispituje interakcija studenata sa prepoznatim jezičkim novinama u ponuđenim književnim tekstovima, nakon čega slijedi treća faza u kojoj se prema usvojenim metodičkim matricama na visokoškolskom nivou, usvojene novine preispituju kroz usmene vježbe u formi dijaloga o savremenim temama, kao i kroz vježbe u kojima nastavnik nakon teme date u radionici od studenta očekuje da usmeno govori, inkorporirajući što više elemenata vokabulara koji su u prethodno pročitanim književnim uzorcima predstavljali izazov.

Završna faza podrazumijeva analizu rezultata, formulisanje zaključaka, te rad na finalnom uobličavanju disertacije, moguće ponovno konsultovanje s kolegama i kolegamicama i / ili ispitanicima i ispitanicama zbog dodatnih objašnjenja ili informacija, kao i konsultacije sa mentorkom i komentorkom.

Ovaj plan istraživanja dokazuje da će kandidatkinja za izradu i odbranu ovoga rada biti direktno i samostalno uključena u sprovođenje svih planiranih aktivnosti, prvo prilikom prikupljanja i odabira literature za teorijski okvir, zatim u toku pripreme istraživačke građe, kontaktiranja sa ustanovama i ispitanicima, kroz sprovođenje samog centralnog dijela istraživanja, i konačno kroz promišljanje o dobijenim rezultatima i sveukupno uobličavanje disertacije.

B4. Očekivani naučni doprinos

Istraživanje kandidatkinje mr Bese Jerliu ukazaće na mogućnosti intenzivne upotrebe književnosti na studijama engleskog kao stranog jezika i njen uticaj na razvoj vještine čitanja. Na postjugoslovenskim prostorima ovo istraživanje kandidatkinje Jerliu predstavlja naučnoistraživački iskorak i kroz pomenute metode detaljno će istražiti i predstaviti mogućnosti koje interdisciplinarni postupak uvodi u nastavu. Istraživanje kandidatkinje Jerliu smatramo izuzetno korisnim i za širi geografski kontekst, između ostalog iz razloga što će doktorsku disertaciju kandidatkinja pisati na engleskom jeziku.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Komisija smatra da je istraživanje finansijski i organizaciono izvodljivo. Kandidatkinja za svoje istraživanje nema finansijsku podršku matične institucije na kojoj je zapošljena niti univerziteta na kojem izrađuje doktorsku disertaciju i svoje istraživanja finansira iz privatnih izvora.

Mišljenje i prijedlog Komisije

Komisija je jednoglasno zaključila da je kandidatkinja mr Besa Jerliu napravila kvalitetan iskorak u istraživanju što je potvrdila na odbrani polaznih istraživanja. Komisija je naglasila da je kvalitativan iskorak posebno primjetan u načinu na koji kandidatkinja percipira književnu problematiku i na koji o njoj promišlja, posebno kada se uzme u obzir činjenica da je kandidatkinja tokom osnovnih i master studija u samo jednom semstru izučavala književnost. U tom smislu Komisija potvrđuje da je kandidatkinja ostvarila značajan napredak od trenutka kada je upisala doktorske studije na Univerzitetu Crne Gore i počela da izrađuje radove koji su inicirali njeno dalje bavljenje pomenutom problematikom.

Sofisticirano promišljanje o značaju teme koja je interdisciplinarna i doprinosi unapređenju kvaliteta nastave na akademskom nivou, karakteriše pristup kandidatkinje mr Bese Jerliu, što na uzorku koji je veoma kompleksan a odnosi se na jedan segment američke književnosti koji je jezički, stilski i tematski zahtjevan, svjedoči o napretku kandidatkinje što su članice Komisije više puta naglasile. Kandidatkinja bez problema usvaja terminologiju koja se odnosi kako na književne studije tako i na korpus metodike nastave jezike i književnosti i bez problema svoje istraživanje iskazuje i ispisuje na engleskom jeziku.

Prijedlog izmjene naslova

(po potrebi predložiti izmjenu naslova)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

(titula, ime i prezime, ustanova)

Planirana odbrana doktorske disertacije

(godina i semestar) do januara 2024. godine

Izdvojeno mišljenje

(popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)

Ime i prezime _____

Napomena

Doktorska disertacija će biti pisana na engleskom jeziku.

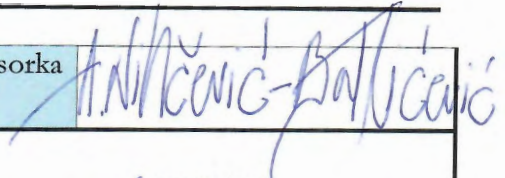
ZAKLJUČAK

Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE

Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata

Prof. dr Marija Krivokapić, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	<i>Ja</i>
Prof. dr Dušanka Popović, vanredna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	<i>D Popovic</i>
Prof. dr Saša Simović, vanredna profesorka Filološkog fakulteta Univerzitet Crne Gore	<i>Saša Simović</i>
Doc. dr Marija Mijušković, docentkinja Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	<i>M Mijuškovic</i>

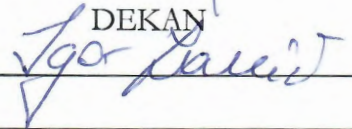
Prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević, redovna profesorka
Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore

U Nikšiću, 3. 10. 2022. godine

DEKAN

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof. dr Marija Krivokapić	Koji će univerziteti biti obuhvaćeni upitnikom koji planirate da sastavite i da li će na upitnik odgovarati studenti osnovnih studija ili i studenti viših nivoa, magistarskih i doktorskih studija?
Doc. dr Dušanka Popović	Koliko nastavi književnosti i jezika doprinosi korištenje udžbenika koji je pomenut kao jedan od izvora kada je u pitanju njujorska književnost (<i>The Cambridge Companion of the Literature of New York</i> , Cambridge University Press, 2010)?
Doc. dr Saša Simović	Koliko će u kontekstu izrade ove doktorske disertacije biti zastupljen korpus književne teorije i na koji način?
Doc. dr Marija Mijušković	Koje su hipoteze istraživanja? Koje će instrumente u istraživanju koristiti kandidatkinja? Koji je izbor metoda za obradu podataka? Koliko je metodološki pristup podučavanju književnosti važan za usvajanje nastavnih sadržaja iz književnosti u opštem smislu?
Prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević	Pored pomenutog <i>Priručnika za književnost Njujorka</i> (2010), koje to izvore iz književnog korpusa kandidatkinja planira da koristi?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/

ZNAČAJNI KOMENTARI	
Prof. dr Marija Krivokapić: izrada upitnika koja mora biti detaljno sprovedena. Upitnik mora biti upućen barem na deset univerzitetskih adresa što predstavlja solidan korpus za dalji napredak istraživanja.	

